

מ"ת 47078/09 - מדינת ישראל ע"י נגד עלי עוזdalala ע"י

בית המשפט המחוזי בירושלים

מ"ת 23-09-47078 מדינת ישראל נ' עוזdalala(עוצר)

לפני כבוד השופט ירון מינטקביץ
ה המבקשת מדינת ישראל ע"י עו"ד מרום בן-גאל
נגד עלי עוזdalala ע"י עו"ד יעקב קמר
המשיב

החלטה

לפנינו בקשה להורות על שחרור המשיב לאלטר מעוצר בשל כך שמשפטו לא החל, ולחלוון לעין מחדש בהחלטה על מעצרו עד תום ההליכים, בשל חלוף הזמן.

רקע ומדוברת הצדדים

נגד המשיב הוגש כתב אישום, בו יוחסו לו עבירות ניסיון רצח ואויומים. בהחלטה מיום 29.10.23 סקרתי את עובדות כתב האישום, הריאות המבוססות את האמור בו ועילות המעוצר שוננות, והוריתי כי המשיב עצר עד תום ההליכים המשפטיים. עරר אשר הוגש על ההחלטה נדחה (בש"פ 8033/23, החלטת כב' הש' י' וילנר מיום 23.11.23).

הבקשה שלפני היא, להורות על שחרורו של המשיב ממעוצר לאלטר, בשל כך שלא בוצעה הקראה כדין ומשפטו לא החל, למורת שחלפו מעל 30 ימים מאז הגשת כתב האישום. ב"כ המשיב לא התעלם מכך שביום 28.9.23 התקיים דיון בפני המותב שבאותו שלבZN בתיק העיקרי, ובדין זה נקרה לו כתב האישום, אך טען כי הקראה זו בטלה, שכן המשיב לא היה מיוצג באותו דיון. עוד הפנה ב"כ המשיב לכך, שלאחר שהוקרא למשיב כתב האישום, הוא השיב כי הבין אותו "פחות או יותר" וביקש עותק ממנו, על מנת לעבור עליו שנית. בצד זאת, העלה ב"כ המשיב טענות נוספות, ובכלל זה כי היה על בית המשפט למנוט סניגור לצורך ההקראה.

לחלוון ביקש ב"כ המשיב לעין מחדש עד תום ההליכים, מכיוון שחלפו ארבעה חודשים מאז הוגש האישום ועוד כה טרם ניתנה תשובה לאישום. בהקשר זה הפנה ב"כ המשיב לכך שני הרכבים אליו נートב התקיק קבועו כי קיימת מניעות שישמע לפניו, מטעמים אליהם ביקש שלא להדרש, ועתה התקיק קבוע לפני מותב שלישי, שכן לשימוש תשובה לאישום ביום 21.1.24. לטענת ב"כ המשיב, במצב דברים זה, ולאור מספר העדים שבתיק, אין סיכוי כי שמייתו תסתיימם תוך תקופה חודשיים.

ה המבקשת בוקש לדחות את הבקשה, על שני רasons:

ראשית טענה המבקשת, כי דין הטענות ביחס לאופן ביצוע ההקראה להידחות על הסף, שכן ב"כ המשיב הסכים כי תתקיים "הקריאה פורמלית" בהעדתו, ועל כן הוא מנوع מלטעון בעניין זה - ובדין לפני הציגה ב"כ המבקשת הכתבות

בין הפרקליטה אשר הופיעה לפני המותב בתיק העיקרי ובין ב"כ המשיב, ממנה עולה כי ב"כ המשיב שלח לפרקליטה נסח הودעה, אותה ביקש שתמסור בשם למותב הדן בתיק, ובה הסכים לקיום ההקראה שלא בנוכחותו. עוד עולה מההתכובות, כי לאחר הדיון בפני המותב שלחה הפרקליטה לב"כ המשיב צילום של פרוטוקול הדיון, והוא לא העלה כל הסתייגות מואפן ביצוע ההקראה.

לגופו של עניין השיבה המבקשת, כי אין בדיון חובה לקיים ההקראה בעוד המשיב מוצג, וכי לא עולה מפרוטוקול דיון ההקראה שהמשיב לא הבין את עובדות כתוב האישום. עוד הפנתה המבקשת לכך שלאחר דיון ההקראה התקיימים דיון בהליך המעצר, בו לא העלה ב"כ המשיב כל טענה ביחס לחולוף 30 ימים ממועד הגשת כתוב האישום, ולא ביקש להורות על שחרור המשיב מטעם זה.

לענין הבקשה לעיון חוזר השיבה המבקשת, כי מאז מעצרו של המשיב החלפו פחות מאربعة חודשים ופרק זמן זה אינו מצדיק בחינה חוזרת של שאלת המעצר.

ב"כ המשיב הגיע לטענות המבקשת וטען, כי אמנים עולה מהודעת הטקסט שהוצגה, שהוא נתן את הסכמתו לביצוע ההקראה שלא בנוכחותו, אך אין לכך כל משקל והיה על המותב שדן בתיק להתעלם מכך. לטענת הסניגור, כל עוד לא הוסדר הייצוג בתיק העיקרי, הוא לא היה מוסמך לומר דבר בשם המשיב, ועל כן אין כלל תוקף להסכמה והוא בטלה. עוד טען, כי לא היה מקום לקיים את ההקראה בעוד המשיב אינו מוצג, והוא צריך למונאות לו סניגור מטעם הסניגוריה הציבורית לצורכי דיון ההקראה. בהקשר זה הטיעים ב"כ המשיב, כי גם אם שגה בכך שהסכים לקיים את ההקראה בהעדרו, אין לפקווד זאת על המשיב. עוד טען בהקשר זה, כי גם לאחר שהוסדר ייצוג המשיב על ידו, לא חלה עלייו כל חובה לפנות לבית המשפט ולבקש לבצע הקראה מחדש, אם נפל פגם בהקראה שבוצעה.

על כך הוסיף ב"כ המשיב, כי אין לראות בהקראה פורמלית תחילת משפט לעניין סע' 60 לחוק סדר הדיון הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרם), תשנ"ו-1996 (להלן: **חוק המעצרים**). בענין זה הרחיב הסניגור וטען בדיון לפני, כי עמדת המבקשת, כאילו הקרהת כתוב האישום מהווה תחילת משפט, פוגעת בנאשימים ומונגדת לשwon החוק ולרוחו, וכי תחילת משפט היא לכל הפחות קבלת תשובה מלאה לאישום ומסירת עמדה כללית לגבי אופן התנהלות התיק והעדים שאמורים להשמע.

לענין השינוי בהגשת הבקשה הגיע ב"כ המשיב, כי לא העלה את הטענות הנוגעות לאי ביצוע הקראה במהלך הדיון בבקשת למעצר עד תום ההליכים, שכן מדובר בעניינים שונים בתכלית שלא ניתן לערב ביניהם. עוד הוסיף בענין זה, כי סבר שמן הרاوي להמתין עם העלאת הטענה לגבי כך שהמשפט לא החל עד שיוכנס הרכב חדש אשר ישמע את התיק.

לענין הבקשה לעיון חוזר טען ב"כ המשיב, כי העיקובים בהעברת התיק בין מותבים שונים אינם נוגעים אליו, וכי שני מותבים אשר פסלו את עצםם, עשוי כן מטעמיהם. בצד זאת הפנה ב"כ המשיב לכך שדין אשר נקבע לפני המותב הראשון לשמיית תשובה לאישום ביום 2.11.2023 בוטל על ידי בית המשפט ללא נימוקים, וטען כי התנהלות המותב אשר דין בתיק מבטאת שוויון נפש ביחס לכך שהוא מצוי במעצר, וזלזול בדרישות החוק ביחס לחובה להחיש את הדיון בעניינו של הנאשם עוצר.

שני הצדדים הסכימו, כי ההחלטה בבקשת תנען ללא קיום דין.

דין והכרעה

עמוד 2

לאחר שנתי דעת לטענות הצדדים, רأיתי כי דין שתי הבקשות להידחות:

הבקשה לשחרור מעוצר בגין הקראת

לא מצאתי ממש בטענה כי משפטו של המשיב טרם החל:

מפורטוקול הישיבה בתיק העיקרי מיום 28.9.23 עולה, כי ב"כ המבוקשת הודיעה לבית משפט בפתח הדיון, כי ב"כ המשיב ביקש ממנו להודיע לפרוטוקול שהמשיב ובני משפחתו ייקשו ממנו שהוא "יצג אותו, אך הדבר עוד לא הוסדר, וכי "הסניגור מסכים שתתקיים הקראת פורמלית בלוויו ובתוך 7 ימים הוא יודיע אם הוא מייצג אותו" - והדברים תואמים במדוק את תוכן הודעה שביקש ב"כ המשיב מהפרקליה שהופיעה בדיון למסור בשמו למותב. בהמשך לכך, כתב האישום נקרא למשיב, אשר נכח פיזית בבית המשפט, באמצעות מترجمנית, ולדברי המשיב הוא הבין "פחות או יותר" את עובדות כתב האישום וקיבל עותק שלו. בהמשך לכך, קבע בית המשפט דין תשובה לאישום ביום 2.11.23 והורה לב"כ המשיב להודיע עד יום 10.10.23 האם יציג את המשיב.

ביום 17.10.23 הודיע ב"כ המשיב לבית המשפט, כי הוא יציג את המשיב, והתנצל על העיכוב במסירת הודעה, שנבע ממצב החירום ששרר, בעטיו לא היה במשרד. ב"כ המשיב הבהיר בהודעתו זו, כי משפחת המשיב פנתה אליו לבקשת הדיון בבקשתה למעוצר עד תום ההליכים, וכבר אז דבר גם על יציג בתיק העיקרי, אך העניין הוסדר לאחר הישיבה שהתקיימה לפני המותב.

נתתי דעת לטענה, כי הנאשם לא היה מייצג בדיון הקראת וכי היה צריך לטעור לצורך הקראת, אך מצאתי בה קושי: כאמור לעיל, ב"כ המשיב נתן את הסכמתו כי תתקיים הקראת פורמלית בהעדרו - והוא איננו יכול לחזור בו מהסכמתו בחילוף לעיל משלואה חדשים ולבקש להחזיר את הגלגל לאחור.

הת קישיתי לקבל את עמדת ב"כ המשיב, כי אין כל תוקף ומשמעות להסכמתו לקיים הקראת פורמלית שלא בנסיבות, בטרם הסדר את יציגו של המשיב בתיק העיקרי, וכי דברים שמסר למותב הדיון בתיק בטלים ומבטלים והוא על ההרכבת להתעלם מהם. באותו שלב ב"כ המשיב יציג אותו בהליך המעוצר, וברוי כי סניגור מוסמך למסור בשמו של הנאשם דברים בבית המשפט - במיוחד בעניינים של סדר דין, ובכלל זה אופן ביצוע הקראת, גם לפני שאלת היציג בתיק העיקרי הוסדרה באופן סופי ומהיבר.

מאולם הטעמים, לא הייתה כל הצדקה לטעור סניגור ציבורי לצורך הקראת, כפי שטען ב"כ המשיב, ואין בסיס לטענה כי חובת היציג חלה כבר בשלב דיוני מוקדם זה וכי הקראת שבוצעה שלא בנסיבות סניגור לאו הקראת היא. דבר שבשגרה הוא, שנאשם עצור אינו מסדר את יציגו עד למועד הקראת, ובמצב דברים זה בית המשפט קורא לנאשם את כתב האישום (כפי שאף קובעת ברירת המחדל שבע' 143 לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), התשמ"ב-1982). לעומת מהדרוש אוסף, כי אין כל הצדקה לטעור סניגור ציבורי לנאשם שחפץ ביצוג פרטני ויכול לעמוד בו, רק על מנת שהסניגור הציבורי יקרה לנאשם את כתב האישום - במיוחד דברים אמרורים כאשר באותה העת אותו נאשם מיצג באותו הזמן באופן פרטני בהליך המעוצר.

משכך, בנסיבותיו הקונקרטיות של מקרה זה, משכתב האישום הוקרא לנאשם, התמלאו הדרישות המהוויות לתחילה המשפט.

למעלה מהצורך אוסף, כי הדיון הוא שגם מקום בו נפל פגם כלשהו בהקראת האישום, אין תוצאה הדבר שחרור מידי

מעוצר, וכל מקרה נדון על פי נסיבותו. ר' למשל בש"פ 4105/17, פלונית, פסקה 12 להחלטת כב' הש' (כתוארו א') פוגלם, שם נפסק:

תכליתו של סעיף 60 לחוק המעצרים היא להבטיח שאדם לא יהיה נתון במעוצר ללא שימושו החל בהבאת תוכנו של כתב האישום לדייעתו ולהבנתו. בהקשר זה נפסק לא אחת כי לא כל פגם בהקראת כתב האישום יביא בהכרח לשחרורו של הנאשם ממעוצר לא חוקי, אלא נדרש לבחון, בין השאר, אם הוגשנה התכלית העומדת בסיס הוראות סעיף 60 לחוק המעצריםensus 143 לחוק סדר הדין הפלילי, וכי לא נגרם לנاتهם עיוות דין (בש"פ 9997/07 גיאORGDEZA נ' מדינת ישראל, פסקה 3 (10.12.2007); עניין אמרה, פסקה 5; בש"פ 1943/03 שלון נ' מדינת ישראל, פ"ד נ(2) 869, 873 (2003)). הגשנת תכלית הוראות החוק האמוריה היא אחד השיקולים המרכזיים המשפיעים על התשובה לשאלת אם ניתן לרפא את הפגם בדיעבד בעניינו של הנאשם הקונקרטי. אם נפל פגם שאינו יורד למחות העניין ואינו פוגם בזכויות מהותיות של הנאשם הרי שאין בכך כדי להוביל לשחרור הנאשם ממעוצר, ועל כל מקרה להיבחן לפי נסיבותיו הפרטניות (בש"פ 7829/10 טרמצ'י נ' מדינת ישראל, פסקאות 13, 19 (27.10.2010) (להלן: עניין טרמצ'י)).

אDIGISH, כי המוטב אשר התקיק נשמע לפני ראה בדיון ההקראה שהתקיים לפני תחילת משפט, וקבע דין המשך לתשובה לאישום. והנה, למורת שב"כ המשיב קיבל את פרוטוקול דין ההקראה בו ביום, הוא לא פנה לבית המשפט ולא העלה כל טענה או הסתייגות מأופן ביצוע ההקראה, לא מיד וגם לא לאחר שהוסדר יצוגו של המשיב (ובכלל זה בהודעה שהגיש ביום 17.10.23). יתרה מכך, בבקשתו הכתובה ובדין לפני, לא הצבע ב"כ המשיב על כל פגעה בזכויות המשיב מכך שכותב האישום הוקרא לו בהעדתו ואין לפני כל טענה, כי המשיב אינו יודע במה הוא מואשם. ר' בהקשר זה בש"פ 2546/18, אבו כף (ההדגשה שלו, י.מ.), שם נפסק:

לכן יש להוסיף את יתר הנסיבות שפורטו בהחלטתו של בית המשפט המחויז, ובכלל זה את העבודה כי המבקשים לא העלו מיזמתם כל טענה בנושאי קיום ההקראה, דבר התומך במסקנה כי המבקשים הבינו את תוכנו של כתב האישום ואת טיב ההליכים המתנהלים נגדם. יובהר, עם זאת, כי אין להקל ראש בקיים ההקראה הפורמלית של כתבי האישום באיחור של כ-10 ימים, שעה שעסוקין בחירותו של הנאשם. יחד עם זאת, וכך שהובהר על ידי בית המשפט המחויז, אין מדובר במקרה דין בפגם היורד לשורשו של עניין ולא נראה כי נגרם למבקשים עיוות דין, בשל פגעה אפשרית בגין האפקטיבית להתגונן בפני האישומים העומדים נגדם (בש"פ 10/10/7847 מדינת ישראל נ' אדיב [פורסם ב公报] (28.10.2010)).

נתתי דעתני לפגמת ב"כ המשיב, כי לעניין סע' 60 לחוק המעצרים אין די בהקראת כתב אישום לשם תחילת משפט, וכי לפי לשון החוק ורוחו, תחילת משפט היא לכל הפחות קבלת תשובה לאישום וקביעת תכנית משפט - אך לא מצאתו בה ממש. סע' 143 לחוק סדר הדין הפלילי קובע, כי משפט מתחיל בהקראת כתב האישום, וזהי הפרשנות הנ נהוגת למשמעות תחילת המשפט לעניין סע' 60 לחוק המעצרים (ר' למשל בש"פ 4108/17 המצווט מעלה). הפרשנות אותה מציע ב"כ המשיב, כי תחילת משפט לעניין סע' 60 לחוק המעצרים תהיה מתן תשובה לאישום וקביעת תכנית משפט אינה עולה מלשון החוק ולא מרוחו, וב"כ המשיב לא הפנה ولو להחלטה אחת, התומכת בפרשנות זו.

בצד הדברים אוסיף, כי מצאתו קושי בהעלאת הבקשה ביום, למעלה שלושה וחצי חודשים לאחר דין ההקראה האמור, שהתקיים ביום 28.9.23. במיחוד דברים אמרוים בכך שהדין לגופה של בקשה המעצר נשמע לפני ביום 24.10.23, היום לאחר שחלפו 30 ימים ממועד הגשת כתב האישום, ודיוון שימוש ההחלטה התקיים ביום 29.10.23. ככל שakan סבר ב"כ המשיב כי נפל פגם בהקראת כתב האישום ומשפטו של המשיב טרם החל, ניתן היה לצפות כי עלה את

הבקשה בדיעון שהתקיים לפני בקשה המעצר, או לכל הפחות במועד סמור. אצין בהקשר זה, כי בדיעון האמור נשמע טיעון יסודי ומפורט ביחס לראיות לכואורה ולהוראות החיקוק המיוחסות למשיב, וב"כ המשיב העלה טענותיו בהרחבה - וכאמור, לעניין אופן ביצוע החקירה כלל לא התייחס.

הסברו של ב"כ המשיב, כי סבר שהדיון בבקשת המעצר אינם השלב המתאים להעלות את טענותיו בעניין אי תחילת המשפט, שכן מדובר בעניינים שונים, אינם מסיר את הקושי. וכך גם הטענה, כי סבר שיש להעלות טענה בדבר אי תחילת משפט רק לאחר כינוס הרכב חדש וקביעת מועד לשמייעת תשובה לאישום.

על כך אוסיף, כי מההחלטה שניתנה בבית המשפט העליון בערר אותו הגיש המשיב נראאה, כי גם בדיעון שם לא עלתה כל טענה בעניין אי קיום החקירה כדין.

לפיכך דוחה את הבקשה לשחרר את המשיב ממעצר בשל כך שמשפטו לא החל.

הבקשה לעיון חוזר

נתתי דעתם לבקשת החלופית, לעיין מחדש בהחלטת התקיק טרם הchèלה וכי הוא צפוי להתראר מעבר לתשעה חודשים - אך לא ראייתי לקבל גם אותה:

נקודת האיזון אותה קבע החוקק לבחינת שאלת התארכות הליכים בעניינו של הנאשם עצור היא בחולף תשעה חודשים ממועד הגשת כתב האישום, ולאחר מכן המשך המעצר מסור להחלטתו של בית המשפט העליון, ככל שמדובר לו בקשה לפי סע' 62 לחוק המעצרים, בין היתר לאור הקושי הכרוך בכך שופט המעצרים יקבע את קצב שמיעת התקיק על ידי מותב אחר, באותו בית משפט. ר' למשל בש"פ 4383/15 דלו נ' מדינת ישראל, פסקה 16:

ובאשר לעילה של חלוף הזמן כדי לעיון חוזר, זו אמנם מנוהה בסעיף 52 לחוק המעצרים אלא שברגיל שאלת חלוף הזמן צריכה להבחן בעיקר במסגרת הליכי הארצת המעצר לפי סעיף 62 לחוק ולא במסגרת הליך לעיון חוזר לפי סעיף 52 לחוק.

וגם אם יכול ותתקיימנה נסיבות חריגות, המצדיקות את הקדמת נקודת הביקורת וקיומה על ידי הערכתה הדינונית, אין לכך מקום בנסיבות של מקרה זה:

אכן, שני מותבים קבעו כי חלה מניעות שישמעו את התקיק (ר' החלטות מימים 6.12.23 ו- 4.1.24, והדבר גורר עיכוב מסוים, אך התקיק הוקצה למותב שלישי). ואין זה מיותר לציין, כי מההחלטה המותב הראשון בעניין המניעות עולה, כי ברקע ההחלטה عمדה גם פניה של ב"כ המשיב לנשiao של בית משפט זה, בבקשתה כי יעביר התקיק למותב אחר. מכל מקום, ביום 9.1.24 קבע המותב החדש מועד לשמייעת תשובה לאישום ודין לפי סע' 144 לחוק סדר הדין הפלילי, ביום 21.1.14 (omid לאחר שניתנה החלטה זו הוגשה הבקשה שלפני).

אוסיף בהקשר זה, כי על פי הכללים שלהם בעת מצב החירום [1], עד סמוך ליום 1.12.23 כלל לא הייתה אפשרות לקיים דיון לשמייעת תשובה לאישום או הוכחות, ועל כן מילא לא הייתה אפשרות לקדם את התקיק (ומטעם זה, היישבה שנקבעה ליום 2.11.23 לקבללת תשובה לאישום לא התקיימה, והיא בטלת מלאיה, על פי הנחיות הנהלת בתי המשפט, ולא בעקבות החלטה יזומה של המותב, כי שטען ב"כ המשיב). מצב החירום הוא עניין רוחבי, אשר חל על כלל התקיקים הנשמעים במדינה, ואין מיוחד לתקיק זה.

משיך, הנתונים שעמדו לפני בעת מתן ההחלטה על מעצרו של הנאשם לא השתו באופן מהותי, והתחזית כי משפטו של הנאשם לא יסתהם תוך תשעה חודשים נראית פסימית, ובכל מקרה היא מוקדמת.

יתרה מכך, בשים לב לכך של הנאשם מיוחסת עבירות ניסיון רצח, ולאור עצמתן של עילות המעצר, גם אם משפטו לא יסתהם תוך תשעה חודשים, אין זה מובן מדוע כי הדבר יביא לשחרורו מעצר, אך לא לי לדון בשאלת זו. אפנה בהקשר זה לקביעתו של בית המשפט העליון ב文书 8033/23 הנ"ל, בעניינו של הנאשם, כי:

אשר לטענות העורר הנسبות עלUILות המעצר, אצין כי העבירות המיוחסות לעורר מקומות חזקת מסוכנות סטטוטורית בעניינו (ראו: סעיף 21(א)(1)(ג) לחוק המעצרים), לצד מסוכנות אינהרנטית הנלמדת מהמעשים המיוחסים לעורר, הכוללים מעשי אלימות חמורה כלפי המתלוון, בכוננה להמיתו, תוך שימוש בנשק קר. לצד זאת, יש לשקל אף את עברו הפלילי של העורר, את הימלטותו מזמן התקיפה, והסתתרותו מהמשטרה למשך כחודש ימים. בכלל אלו, יש כדי להניח יסוד מוצק לקביעת בית המשפט המחווי בגין למסוכנותו של העורר, המצדיקה את מעצרו מאחריו סORG וברית.

משיך, דוחה הבקשה לעיון חוזר.

סיכום

ה הנאשם ישאר במעצר עד תום ההליכים.

ניתנה היום, ח' שבט תשפ"ד, 18 ינואר 2024, בהעדר הצדדים.
(באישורם).

[1] ר' הودעת מנהל בתי המשפט בדבר סוג עניינים שיידונו בבתי המשפט לפי תקנות בתי המשפט ולשכות ההוצאה לפועל (סדר דין במצב חירות מיוחד), התשנ"א-1991, מיום 18.10.23.